

:bBk gqkæh fogbN 2012-13

noE ns/ næVk ;rmb, gālp

noE ns/ næVk ;rmb, gālp vNk pē ti'Aem eodk j? ns/ oki ns/ edoh ;oeko, BsheloK, yi ;zEktK ns/ yi s/ ftek; ftū bŕ/ wŕfjok s/ ftdtkBk dh næVkswe iæpsK Bŕ gōk eodk j? fJj ;rmb oki, fiBŕ pbke ns/ fgw gXo sē gŕfJwoh ns/ ;ēvoh vNk fJešo eodk j?. fJ; soŕ fJem/ ehs/ vN/ Bŕ ;rŕfj, ;ēbB, ns/ ft; bŕ/ B eob s'Apknd tŕ tŕ gēk; BK d/ oŕ ftū Sgŕkŕnk ikdk j? fJj ;rmb oki ftū næVkswe rsŕftXmK bJh Bvb Jŕz h dk em eodk j? fJ; bJh fJj næVkswe rsŕftXmK Bŕ ehlovBN eodk j? ns/ edoh næVk ;rmb, Glos ;oeko Bko :r ;goe oŕdk j?

oki næVk ;ko ns/ *nkofEe ;otyD gālp* fJ; ;rmb d/ d' wjŕtgōB gēk; B jB, fiBŕ ftū oki d/ tŕ tŕ ;wŕfie nkofEe fŕf; aK s/ pŕjŕh ;ŕBK ;ēvb ehs ikdh j?. fJj d't'Agēk; B pŕN d; skŕ/ a jB i' fe ;bBk fsnko ehs/ ikd/ jB.

nkofEe ;bkjeko, noE ns/ næVk ;rmb, gālp d/ wŕh jB. fiBŕ dh ;jŕJsk vŕfJoēNoK, whs vŕfJoēNoK Tŕ noE ns/ næVk ;bkjekoK yi nc; oK ;jŕJe yi nc; oK tb'Aesh ikdh j?

noE ns/ næVk ;rmb, gālp d/ oki gXo s/ 14 oŕŕo ;ē; B jB, fJ; sl fJbktk 4 jō ;ē; B wŕŕo nŕc gŕobhwŕ bēb Jōhŕk fvtbgwŕ ;ehw, 20 Bēksh gŕŕokw, nkofEe rDBK ns/ nkŕh a? a? gŕ wŕ dcsō fty/ em eod/ jB. fJe ;ē; B nwbk ;ŕk ns/ pŕeh ;ē; B næVnK ns/ yi nXŕos NēBheb em eod/ jB. nwbk ;ŕk ;ŕovNŕ ;Bmo ;jŕJek, eboek ns/ NŕJŕg; NK okjŕ wŕŕh ;oŕ dk gŕŕeh em eodh j? vŕfJoēNo, whs vŕfJoēNo ns/ Tŕ noE ns/ næVk ;bkjeko tŕ tŕ nkofEe ns/ næVkswe fŕf; aK s/ yi bJh fdB gŕfdB iæph nŕtkŕh fdd/ jB. yi nc; o ns/ ;jŕJe yi nc; o wŕ sō s/ vN/ d/ ft; bŕ/ B ns/ ;ēbB bJh fiBŕ jB id'Ae vNk fJešo, ;rŕfj eob dk em næVk ;jŕJek ns/ fJBt? NŕrNoK okjŕ ehs ikdk j?

jo fiBŕ ftū fiBŕ næVk dcsō j? fi; d/ wŕh Tŕ noE ns/ næVk ;bkjeko jB i' fe næV/ fJešo eob ns/ ftek; ;ehw bkr{ eob bJh d'jok em eod/ jB. fteAŕes :iBŕpdh d/ nŕoG jD eob Tŕ noE ns/ næVk ;bkjeko fiBŕ :iBk pDKTD ns/ wŕpnēD eob ftū gŕh soŕ ;kwB jB. fJ; wjB oŕ oŕk tkoh nŕ gŕ bŕ ;ehw fi; nXB oki d/ ;wŕ nŕ gŕ Bŕ gŕ eov oŕ? ikoh ehs/ ikd/ jB d/ cv Bŕ wBiŕ eobK ns/ oŕbhi eob dk em th fiBŕ næVk dcsō eod/ jB. 20 Bēksh gŕŕokw dk offtT{ th fJ; ftGkr tb'Aesh ikdk j? nŕijmK ;ehw s/ em wŕŕk wŕŕ ftGkrh ;Nŕc tb'Ajŕ fJgŕhwŕ ehs ikdk j? ns/ fJ; bJh eJh tŕX{ ;Nŕc TŕbopX BŕhAj? eŕŕo ;oeko tb'A; g'A ehs/ A'fJvŕnk ;NŕN; Nheb ;Noŕŕ gŕŕ'ēN' Bŕ bkr{ eob Bko

næVkswe rsiftXlnk dh wjžsk Bf j' b Tluk ufenk frnk j? fJ; ;ehw nXfB ;NN ;NoNfie ;N/N;Nheb gbIB fsnko ehsh rJh i' gqkBrh dh gfenk nXfB j? Bt/Atž efw;B tb'Agikp Bf 20 eoV (1 eoV jo fiblB) fwbD Bko fJj rsiftXlnk eJh rDk tX iKDrnk fogN d/ ns s/ gpxeh Yku/ dh pDso ns/ tŷ tŷ ;kytk d/ ew dh tv plo/ ukoN brkUnk frnk j?

ftGk d/ ;ko/ ;e;B:BNK dmk rsiftXlnK ns/ ;ko 2013 dñB wfb els/ emK dk tótk j/m nBfko jF

H oki nkwdB

fJj ;e;B oki xob{ TšgkdB d/ nBfwb gqfbs ns/ ;fEo (2004-05) ehwK s/ oki dh nkofEesk d/ ;ko/ B ;eNoK bJh fJe ftžh ;ko bJh d' ;koK d/ tec/ Bko ih gsh nkwdB d/ nBfwbK ;fjs brksko fsnko eodk j? fiblko oki xob{ TšgkdB dmk gqfbs ehwK ns/ ;fEo ehwK d/ nBfwb jo ;ko fsnko els/ iKd/ jB. oki xob{ TšgkdB d/ yšpK/h g;B, irbks ns/ wšh gkoD yšo bJh TšgkdB Nlfunk s/ pleh d/ ;ko/ ;eNoK bJh fgSbh gftosh d/ nkko s/ sps nBfwb fJe ;ko d/ tec/ Bko fsnko els/ iKd/ jB. ;eNotko oki xob{ TšgkdB d/ tŷ tŷ ;w/ d/ ftek; do oki dh nkofEesk d/ nXnB eoB bJh fsnko els/ iKd/ jB. fJ; d/ BkofBko nkofEe jkos ;pxh dfo/ okiK Bko spBksfwe nXnB BN ;oeko dh tosl bJh fsnko els/ iKd/ jB .

;ko 2012-13 dñB ehsk em IF

- 1H nkofEesk d/ ;ko/ B ;eNoK d/ oki nkwdB nBfwb Bt/ nkko ;ko 2004f05 s/ 2010-11 d/ fsnko els/ rJ/ ;ko 2011-12 ns/ **2012-13** bJh ep ns/ fBob oki xob{ TšgkdB d/ sps ns/ nvtK; nBfwb fsnko els/ rJ/
- 2H fiblko oki nkwdB nBfwb ep ns/ fBob ;ko 2009-10 gqfbs ns/ ;fEo (2004f05) ehwK s/ fsnko els/ rJ/
- 3H gikp ftXfB ;Gk d/ pñN ;?B bJh ftž wsoh ns/ okigko ih d/ pñN Gk;B ;pxh nkofEesk dh ;fEsh ns/ tX/ dh do plo/ ;fBK fsnko ehsh rJh
- 4H ;ko 2010-11 ;pxh g;B ;pxh ;fBK wšh gkoD ns/ irbks yšo d/ TšgkdB ns/ ehwK yšpK/h ns/ pkrth yšo ;pxh TšgkdB, ehwK ns/ oepk ;pxh ;fBK gikp ftu NoeNoK ns/ vhi la fJiDK dh frDsh ;pxh ;fBK edoh næVk ;rmB, Glos ;oeko, Bth fdzh Bf G/h rJh
- 5H ;eNotko oki nkwdB nBfwb, tXk do ns/ gsh ftresh nkwdB ;pxh ;fBK gikp oki næVk ;ko2012, nkofEe ;otyD 2012-13 ns/ ;bKk :iBk 2013-14 bJh fsnko ehsh .

6H jh fby/ nBf; ko fsB toe; kq ftu Gkr fonk frnk-

i) ;Hh? HUH Glos ;oelo, BthAfdbh tb'Aoki nkwdB nBfwBK s/ ;Bro fty/ fwsh 24F9F2012 s' 28F9F2012 sE ohiBb toe; kq .

ii) fJBgN FnktN gn ft; b/ B ns/ ; koDmK fsnko eoB ; pXh r'bfwN fJz NifuTN nkc fJeBkwe; , gB/ fty/ fwsh 4F2F2013 s' 9F2F2013 sE foco? aeb; .

iii) ystpk/h nefVnk d/ ; Xlo ; pXh nsook; hoh toe; kq .

7H ftsZ ftGkr, gzkp Bf fBoXkos gqkow/ nBf; ko oki nkwdB nBfwB dk vNk Gfink frnk

8H rD wBck ; zEtk ; pXh fogbN fbyD dk ew wEwb elsk frnk .

2H gfh fBowD

fJj ; kq gzkp dh nkofEesk d/ ; ko/ B ; eNoK bJh ukb{ ns/ ; fEo 2004-05 ehwsK s/ gfh fBowD d/ nBfwB ; oeloh ns/ gqJhtN d'tK ysoK bJh fsnko eodk j? fJj nBfwB oki gXo s/ n; Ntko, ysoTKo ns/ ; zEtko egkfJb elsh/ iKd/ jB.

:ko 2012-B d'ib elsk ew IF

Hukb{ ns/ ; fEo ehwsK s/ Bt/AnXko ; ko 2004-05 nBf; ko 2004-05 s'A2010-11 sE gfh fBowD nBfwB fsnko elsh/ rJ/

2H; ko 2009F10 d/ fedheB fJvteNo dh ; uBK fsnko eoe/ ctov Tgo/ B ; kq Bf Gf h rJh

3H be ftz

fJj ; e; B oki ; oelo d/ pzn ns/ fwTf; gb fBrwK\$e", bK ns/ Bro gukfJsk d/ pznK dk nkofEe ft; b/ B eodk j? be ftsZ ; pXh nkofEe vNk fJ ; ; e; B tbl fsnko elsk iKd j? ns/ ty ty wstK bJh ; gbJh elsk iKd j?

:ko 2012-B d'ib elsk ew IF

Hgek; B Bro fBrwK\$ewNmk d/ pzn dh nkofEe ns/ fepksfwe ; B tv i' fe Bro fBrwK d/ pzn ; pXh bD dD d/ gqkt dk nfXnB eoB tk; s/ bkGdkJe j? ; ko 2010F11 dh fsnko elsh rJh .

2H"oki ftsZ l sbBkswe ofg ftz" d/ nefVnk ; pXh gpbte/ B i' Glos d/ ; ko/ okiK dh nkwdB ns/ you/ dk nfXnB eodh j? ; ko 2010-11 dh fsnko elsh rJh .

3H gzkp ; oelo d/ pzn dh nkofEe ns/ gq' iD ; B tv ; ko 2011-12 fsnko elsh rJh .

4H fedheB fJeBkwe fJvteNoi agzkp fGlos ; ko 2004-05 sl 2010-11 fsnko elsh/ rJ/

4H oi'alo

gfj bK fJj ; e; B gbKBr efw; B dmk f; cko; kad/ nkXko s/ oi' rko ns/ wBfjh ; esh s/ ; ot/ eotKTk ; h eM tz/ ns/ dfownkB/ doi/ d/ gq' eN b' rD Bko oi'alo s/

gJ/ n;o plo/ tȳftȳ ; ot/ eotk/ rJ/ . ; Nlc dh ewh ekod ns/ nēVkswe rsftXlnk
ftū eJh rDK tkk jD ekod fJ; ; ē; B tk/s/ eJh tȳok ; Nlc BjhAj?. fco th gikp
d/ nkofEe ; otȳD ; kb 202FB ftū ; kb eoB bJh o'ialo ns/ bē tv gDkbh ; pXh
d' uġNo fsnko ets/ rJ/ .

5H Tȳ:fre nēV/

Tȳ:fre nēV/ fJešo ns/ ; rĳj eoB bJh noE ns/ nēVk ; rmb gikp tbi
; kb 1967F68 dōB Tȳ:r ; kȳk dh ; EkGk etsh rJh fJ; ; wAFJ ; kȳk dk wȳ ew
fswkĳhtko\$; kbBk uDtnk rJnk wjštġōB wĳk bJh Tȳ:fre ; ūe nē (nkJHkĳHġH),
Tȳ:fre TšġkDB ; ūe nē dk nXko ; kb 1993-94= 100 sl pdb e/ 2004-05= 100
eoBk .

; kb 202-B dōB etsk ew IF

1H eoh nēVk ; rmb, ebešk (Glos ; oeko) sl ; kb 2009-10 d/ Jh? hnkJH ; wĳroh
foibN dh gȳs ; ūBK sl fi bĳkĳhian? NhwN fsnko eoe/ oki nēVk ; ko ; kb 2012 ftu
SgkTD bJh ; pXs ; kȳk Bĳ Gĳ/ rJ/ ns/ fēhēb fJvheNoia ; kb 2009-10 bJh th ; ūBK
fsnko etsh rJh

2H eM uDtnk wĳk plo/ oki gXo s/ Tȳ:fre TšġkDB ; ūe nē ; kb 2010-11 nXko ; kb
1993-94= 100 d' fviN nBhKĳH;H 1987 nB; ko III wĳk d/ nXko s/ fsnko ets/ rJ/

3H Tȳ:fre ftek; ; pXh fJe uġNo eoe/ nkofEe ; otȳD ; kb 202FB bJh fsnko etsk
frnk .

4H oki gXo s/ gikp oki dk Tȳ:fre TšġkDB ; ūe nē nXko 2004-05= 100 bJh ; kb
2004F05 s' ; kb 2010F11 sē dh fotkĳia ; hohi afsnko etsh rJh fJ; s' fJbktk
2 fviNb bĳb s/ nBhKĳH;H 2004 nXko 2004-05= 100 bJh uDtnk Tē nkJHwK dk
; kb 2011F12 bJh nkJHkĳHġH th fsnko etsk frnk Tȳ:fre TšġkDB ; ūe nē
(nkJHkĳHġH) ns/ fotkĳia ; hohi dmk d' ; koDmk oki nēVk ; ko 2012 ns/ nkofEe
; otȳD 202FB ftū ; kb eoB bJh ; pXs ; kȳk Bĳ Gĳ/ rJnk .'

6H ; rĳj

fJj ; ē; B vĳk pē til ew eodk j? oki ftu ftek; ; pXh ; ehwK Bĳ bkr{ eoB
dk ew eoB fJš wjštġōB c? b/ bD bJh pĳĳȳh vĳk gȳk; ek : 'iBkekoK ns/ y'iekoK
bJh TȳbpX etsk ikdk j? fJ; ; kȳk tbi oki nēVk ; ko, ; kbBk gȳkēh fogōN ns/
gikp nAFJfrbk; fsnko etsk ikdk j? ns/ edoh ; oeko ns/ tȳ tȳ oki ; oekoK
dofwnB nēVkswe rsftXlnk Bĳ ehkovBN eodk j?

; kb 202-B dōB etsk ew IF

1H gikp oki nēVk ; koF2011 ns/ 2012 fsnko ets/ rJ/ . (pĳN vkeN)

2Hgi ko d/ p7N ;? Ba 2012 ns/ 2013 bJh wB:r fts wsoh ih d/ Gk; Ba bJh ;w7oh fsnko elsh .

3H; ko d'kK ftGkrK dmk gksnk dh ; uBK wB:r wly wsoh ih d/ dco G/h rJh

4H; ko 2010-11 dh ; bKk gqkæh fogbN fsnko elsh rJh ns/ el; b nlc wB; Noia (;hwhhwh) sl gqkæ eotkjh rJh ns/ ; ko 2011-12 dh ; bKk gqkæh fogbN dk em ub fojk j?

5Hfswkjhtko nævk fBTf abNo 3\$2012, 6\$2012, 9\$2012 ns/ 12\$2012 Bf ysw j'Jmk fswkjhtk pps ns/ B? Ba nvtJhi dh pbv nlc ; N7N; Nhe; 6\$2012, 12\$2012 dmk fswkjht fogbNK pps ; uBK eloh nævk ; rmb, Bth fdbh Bf G/h rJh

6H*gi ko fNfJf rbk; fi btko 2011 fsnko elsk frnk .

7H wts vifJoèNo dhok " 20th ekBcoz nlc ; No n7 ; NN ; N7N; fNeb nkorBkjh ; Ba fwh 9-11 iBtoh, 2013 Bf r'ANe (f;ew) fty/ nNw elsh rJh 19th ekBcoz dh nè; Ba NèB fogbN th eloh nævk ; rmb Bf G/h rJh

8H okJN Nf fJbcow/ Ba nèNF2005 nXB T wBfbiadh ; uBK 31F3F2012 sè n7vN elsh .

cLebIF

1HfJj ; gk jo soQ dh No7Br bJh skwb o7D dk em th eodh j? .

7H ehvSK

ehvSK d/ o7j dk nfXnB eoB bJh (yk; eoe/ tX ojmk ehvSK) Eè ns/ gqB ehvSK jo jcs/ fJèmk elsmk ikdmk jB. fJB sl wjBtko ehvSK d/ p7Nf fsnko elsh/ ikd/ jB. gi ko ftu ekw/ torK bJh TgGrsk Gkn ; ue nè 6 uDt/ elok noEks npjo, pfmzk, Xlohtko, Brb, gfnklok ns/ crtKk bJh jo wjB/ fsnko eoe/ oki d/ ; oekoh dcoK ns/ ; pXs T7: fre fJekJmk Bf G/ ikd/ jB sk fe Tj cèNoh ekwnK Bf tX ojmk ehvSK d/ gqkæ Bf xN eoB bJh oks d/ ; eD. gk{ gqB ehvSK ns/ iekJsh wi d'k dh wi d'p ; pXh næv/ fJè/ eoe/ ; ebB sl pknd jo wjB/ eloh ; oeko ns/ oki ; oeko d/ ftGkrK Bf G/ ikd/ jB. uDmk j'Jmk ièp t; sk dmk Eè ns/ gqB ehvSK dh wjBtko wBInfor fogbN fsnko elsh ikdh j?

; ko 202-B d'kK elsk em IF

1HTgGrsk Gkn ; ue nè (nkXko 1987=100) ekwnK bJh uDt/ S/ elok bJh wkou, 2012 sl cotoh, 2013 sè fsnko eoe/ ikoh elsh/ rJ/ .

2HEè ehvSK d/ p7Nf nespoF2011 sl cotoF2013 sè fsnko elsh/ rJ/

3Hi ekJsh wi d'k dh wi d'p ns/ gk{ gqB ehvSK ; pXh ; N7NwNK wkouF2012 s' cotoF2013 sè fsnko eoe/ yshpVh ftGkr Bf G/h rJmk .

4HuDhK j'JhK iæph t;sk dhK Ee ns/guB ehvSK dh wjBtko fogaN 1\$2012 sI2\$2013
sE fsnko etsh rJh
5HnkofEe ;otyD galkp 2012-13 dk fJë uqNo ns/ oki næVk ;ko 2012 bJh ;koDhK
fsnko etshnk rJhK .

8H chav TjoæB

noE s/ næVk ;rmB, galkp dh chov TjoæB ;kæ dh ;EkBk dk wly Td/a
fgv\$pbke gXo d/ næVnk dh rDtsk ftZ ;klo fbnkTDk j? fJj ;kæ ;wkfie ns/
nkofEe gfjbhK dh fgv\$pbke gXo s/ tX{ wlybh ;fBk fJehh eodh j? i' gfjbk fe;/
jb Jhzh dhok xN jh fJešo etsh ikdh j? ;w/ dh wr Bko pbke ns/ jmb/ gXo
dh wkheo' :iBk dh wjšk tXD Bko pbke gXo d/ næVnk dh wjšk tX rJh j?
tÿ tÿ ;oeloh ftGkrK ns/ ;rmBK tbl ft;æoe/ :iBk s/ jmbh gXo d/ fteDheoB
jD eoe/ fgv s/ pbke gXo d/ næVnk dh pjß wr etsh ikdh j?

pbke gXo s/ fB:æ s fJBt?NhrNoK tbl fgv gXo dh ft;sko gþte ;fBk
fJešo ns/ ;æbB etsh ikdh j? fi; Bf fiæ gXo s/ fB:æ s næVk ;jkJek\$;jkJe
y'i nc;ok tbl fiæ næVk nc;ok dh dÿ oÿ ftu uè etsh ikdk j? oki gXo s/ fJ;
;fBk dh ;eoNBh ns/ ft;æ/æ etsh ikdk j? fJešo etsh rJh ;fBk d/ nkXo s/ oki
d/ jo fiæ tbl fgvK dh vkJoèNoh ns/ pbke nN J/ rbk; fsnko etsh/ ikd/ jB.

:iBk efw;æ Glos ;oeko d/ fBod/;anB;ko ;ko 1998F99 sl oki d/ jo fiæ dh
fgvK dh vkJoèNoh Bf tþ ;kHN s/ gb/; eoB dk ew ;æ etsh frnk jo ;ko
pbketlo ;wkfie ns/ nkofEe ftek; (gA) ;æ næ fsnko etsh/ ikd/ jB. galkp oki d/
ns/ ;wJ Glos d/ feDheb nkofEe ;æ th fsnko eoe/ tþ ;kHN s/ gb/; etsh/ ikd/
jB .

;ko 2012F2013 dðB etsh ewf

1i) fgvK dh vkJoèNoh ;ko 2009-10 uè etsh rJh ns/ ftGkr dh tþ ;kHN
www.esopb.gov.in s/ gb/; etsh rJh .

ii)fgvK dh vkJoèNoh ;ko 2010-11 d/ 17 fiæ nB bkJB uè etsh/ rJ/ ns/ ftGkr dh
tþ ;kHN www.esopb.gov.in s/ gb/; etsh/ rJ/ .

2H ;ko 2010F11 d/ 4 fiæ d/ pbke nN J/ rbk; dh ;fBk nB bkJB uè etsh ns/
ftGkr dh tþ ;kHN s/ gb/; etsh .;ko 2011F12 bJh 4 fiæ d/ pbke nN J/ rbk;
dh ;fBk gÿs etsh rJh .

3H galkp pBkw Glos d/ feDheb nkofEe ;æ ;ko 2009F10 fsnko eoB Tjos efgT(NokJhæ
eoe/ tþ ;kHN s/ gk/ rJ/ .

4H nkofEe ;otyD ;ko 2011F12 ns/ 2012F13 d/ 3 uqNo fsnko etsh/ rJ/ .

5H wfB;Noh nK bpo nB fJwgbkfwN, Glos ;oeko tb' eotk/ ik oj/ nB
fJwgbkfwN ;ot/ ;pXh ew dk ehkovB/æ etsh frnk .

6H fgwK dh vKJoèNoh ns/ pbke nNEJfrbk; ;pXh ;h vè tbl fsnko ehs/ rJ/ ;kcNtho s/ ew eoBk ;b{ ehsk frnk . fibkQgXo s' ns/ wly dcso s/ nkUlnk wj;ebK Bf dè eotkTD bJh ;w/ ;w/ s/ ;h vè Bkb skwlb pDKJnk frnk .
 7H ftGkr dlnk ;wj ;kktk d/ ;Hvè, wjkbh s'ABtk ;kcNtho fsnko eotkTD bJh ehkovtB/ ;B dk ew ehsk

9H vWrtch ns/ jkt{;r

fJ; ;è; B dhlok jh do; kJlnk fogbNK fsnko ehsnkE

1H gälp ;oelo d/ eowukohnK ns/ nòX ;oeloh eowukohnK dh rDBk l

gälp ;oelo d/ eowukohnK dh rDBk ns/ nòX ;oeloh eowukohnK dh rDBk ;pXh jo ;kb 31 wkou dh ;fBK fsnko ehsk ikdh j? ;bBK fogbN ftu ;fBK sBykj o/afibtko, ftGkrtko ns/ fbrtko doi ehsk ikdh j? gälp ;oelo d/ ep eowukohnK ftul nB;fus ikstnk gSVlnk ;dlnk ;kpek c'lnk ;tssosk ;rowlnk d/ pzu/ ns/ nrjID eowukohnK dh frDsh fJešo ehsk ikdh j?

fJ; gj;se ftuZ wkou, 1993 sl ekog/ ;B pòvk BrogfbektK wkoelN ewNlnk ns/ Bro ;klo No;NK nfd d/ noX ;oeloh eowukohnK ;pXh vnk ;kvb ehsk frnk j? gälp ;oelo d/ eowukohnK dh rDBk ns/ nòXF;oeloh eowukohnK dh rDBk dh fogbN pks 31F3F2010 fsnko ehsk rJh .

2H Brogfbek neVk gj;sel

fJj fogbN ;bBK fsnko ehsk ikdh j? ns/ fJ; ftuZ oki dlnk ;kohnK Bro fBrw\$BrogfbektK d/ wjstgòB neV/ fit/ oepk ns/ nkpkdh urh f;js, f;fynk, gkDh ;gbkjh wBziB ;jòsk jNb, g;faufes;ktk pè, ;VeK y/ ;jòsk ns/ vhi k\$ gNob gg s/ r? Jizlnk dh frDsh nfd doi ehs/ ikd/ jB. fJ; ;wAdòk Brogfbek neVk gj;se ;kb 2009F10 fsnko ehsk rJh .

3H fpbfvr wNtohb ehsk ns/ widdh dlnk Tjiosk

- (i) fpbfvr wNtohb dlnk ehsk ns/ widdh dlnk Tjiosk d/ neV/ fswkjhtko gälp oki d/ ;ko/ fitòk s'afJešo eoe/ B? ;B fpbfvr nkorBkjh/ ;B Glos ;oelo Bth fdzh Bf G/ ikd/ jB.
- (ii) fpbfvr eB;Noe; ;B ek;N fJvè; ;bBK fsnko eoe/ nBphtUH Glos ;oelo, Bth fdzh Bf G/ ink ikd j? .
- (iii) fpbfvr wNtohb dlnk ehsk ns/ widdh dlnk Tjiosk ;pXh fswkjhtko 31F3F2012, 30F6F2012, 30F9F2012 ns/ 31F2F 2012, dh ;fBK fsnko eoe/ B? ;B fpbfvr nkorBkjh/ ;B Glos ;oelo, Bth fdzh Bf G/h rJh ;kb 2011 dk fpbfvr eB; ;B ek;N fJvè; fsnko eob Tjos nBphtUH Bth fdzh Bf G/ ink frnk

4H welBk\$JwlosK dh Tj;koh ;pXh ;uBK

gJhtN\$gpfbe yso ftu welBk\$JwlosK dh Tj;koh dh ;uBK ewtko ;pXs BrogfbektK ns/ oki ;oelo d/ ;pXs ndkfonK sl fJešo eoe/ B? Bb pfbfvr nkorBkJhi/ B, Glos ;oelo, Bth fdbh Bf G/h ikdh j?

(i) gpfbe ;eNo Bko ;pXs 5 ftGkrK gfb; jkTf;r ekogb/B ;ko 2008F09, jkTf;cZ ;ko 2010F11 ns/ 2011F12, gfk/k ;ko 2010F11, jbe f; ;Nw ekogb/B ;ko 2010F11, gpfbe toe; ftGkr,(pHhVA nko) ;ko 2008F09 s' gfgs ;uBK nB bkJB Glos ;oelo, BthA fdbh Bf G/h rJh .

(ii) galkp oki dh ;NAN;Nheb nNB; (oepk s/ nlpkdh) Bko ;pXs 22 ;koDmk iB rDBK2011 d/ nkXko s/ fsnko ehstnk rJmk ns/ ;rfj ;lyk Bf G/hmk rJmk .

5H H pf;e ;NAN;fNe; clo beb fvtbgwA

pf;e ;NAN;fNe; clo beb fvtbgwA ;ot/ Glos ;oelo tb' fibkQ ogBro ftu eotkJnk ik fojk j? ;ko 2012F13 dbkB ;ot/ d/ df/ c/ bJh ctov dk ew ehsk ik ufenk j? vNk nAoh ns/ ;eoNBh dk ew gqsh nXB j? fJ; ;lyk tb' ;ko 2012F13 dbkB ;ot/ ;pXh ehkovB/B dk ew ehsk frnk j? .

6H oirio ns/poirio ;ot/

bpo fpTf' Glos ;oelo tb' galkp ftu fJwgbkJwA ns/ nBfJwgbkJwA ;ot/ eotkJnk ik fojk j? ;ot/ dh ;gothiB dk ew noE ns/ neVk ;rmb, galkp tb' tfynk ik fojk j? . ;ot/ d/ ehkovB/B dk ew vWroch ;lyk tb' ehsk frnk .

TH f;ukJh ns/ Tjik

fJ; ;e; B dhlok galkp d/ Tjik neV/ dh fogbN fsnko ehsh ikdh j? fi; ftuZ Tjik d/ ty ty gfbhK Tj/ fiaklo ns/ okitko ;uBK ;kvb ehsh ikdh j? fJ; fogbN ftuZ fpihb d/ Tjgkdb, ygs, ;uko, tv, gbNK dh ;Ekgs ;woEk, gbN bv ceNoiaeBeNv bv, nbNH, ti eNth ns/ nuNH bkJBK dh bpkJh, Nok;ckowK dh frDsh ns/ fpihboB ehsh fgvK ns/ e;fpnk dh ;fynk, r? eBe; BK dh frDsh, rpo r? ;gbNK dh frDsh, gNob, jkjh;ghv vhi la ns/ fwNdh d/ sb dh ygs ns/ fpihb Bko ;pXs ;ehwK s/ you/ nkfd d/ ft;Eko gpte neV/ ;kvb ehsh/ ikd/ jB. fiEl se ;gt jfJnk, df/ okiK Bko ty ty sEK d/ spBkswe neV/ th fogbN ftu fds/ rJ/

;ko 2012-B dbkB ehsk emf

TH galkp d/ Tjik d/ neV/ ;ko 2008-09 dh fogbN gqkB eotkjh rJh ;ko 2009-10 dh fogbN d/ Npbia;ws okJN nJ galkp ns/ nrqta wewb ehsk frnk ns/ vN/ dh gVsko ehsh ik ojh j? .

c/leb

1H Tōik uŋNo Bkb ;pXs oki nēVk ;ko 2012 ns/ nlofEe ;otyD ;ko 2012-13 dlnK 5 ;koDlnK fsnko ehsnk rJhK

2H Tōik Bkb ;pXs feNheb fJebKwe fJvheNoi ;ko 2009-10 ns/ nefVnK dh nNb ; 2012 ;pXh ;ūBK fsnko eoe/ ;pXs ;kxk Bē G/h rJh

1H byk yšpVh

byk yšpVh ;kxk tb'Aj h fby/ nBē ;ko 2 fogbNK fsnko ehsnk iKdlnK jBIF

i) gākp ftuZ byk yšpVh

ii) gākp ftuZ uD/ j'J/ tkjhekoK dk gfoTKo pāN.

fJJBK fogNK dk wly Td/ ; oki d/ uD/ j'J/ tkjhekoK dk ;ko dōKB ysh bJh you ns/ Tj ; s'AnkwdB ns/ gfoTKo d/ ;ko/ ;kxk s'AnkwdB ns/ you/ ;pXh nfxnB eoBK j? fJj fogNK uDlnK j'JhK wēBKJhiv (NoēNo tklnK) ns/ ;wh wēBKJhiv i'sK dh spBksfwe nlofEe ;fEsh do ;kTēnk jB. fJ ; wst bJh oki dh jo sfj ;ko ftu'AFJe wēBKJhiv ns/ fJe ;wh wēBKJhiv is dh fibō nēVk dco okj hAud ehs iKdh j?

;ko 2012-B dōB elsk emF

Hgākp ftuZ byk yšpVh ;ko 2009-10 dh fogbN efgTōkjhiv eoB Tgōs gqB r h bJh gNfnz ehs rJh .

2 gākp ftuZ uD/ j'J/ tkjhekoK dk gfoTKo pāN ;ko 2008-09 dh fogbN fsnko ehs rJh ns/ gqB eotkjh rJh .

2H ok; hoh BwBk ;otyD

ok; hoh BwBk ;otyD ;rmB, Glos ;oeko tbi ;ko 1950 ftuZ ebo ns/ oki ;oeko, gbKBr efw; B ns/ jō ukjtB ndfonK dh bV nBē ;ko ok; hoh gXo s/ ft; Eko gōte ;w/ie s/ nlofEe nēV/ fJem/ eoB bJh ;EkgS elsk frnk ;h ok; hoh BwBk ;otyD tZ/ gWB/ s/ ok; hoh gXo dk ;otyD j? i' Glos ;oeko dlnK jo ;ko dfonK d/ og ftuZ toswkB wjžsk d/ tjo/ tjo/ ftf; ak s/ elsk iKdk j? gākp oki B/ ok; hoh pokpoh d/ nkXko s/ fJ ; ;ehw ftuZ 1958f59 ftuZ 14t/ dō dōB ; wpmS ehs ;h ok; hoh BwBk ;otyD okj h nēV/ fJem/ eoB dk gfjBK wst gākp oki bJh fJez wkso ; hō Bshi/ gōgs eoBK j? sK i' fJJBK Bē ok; hoh BwBk ;otyD ;rmB, Glos ;oeko Bē eboh ns/ oki ; hō Bshi/ ;w/ eoB bJh Gfink ik ;e/ fJ ; ;ehw dk dfk wst fGB fGB ftGkrK Bē TjJBK d/ bV nBē ;ko nēVksfwe ;ūBK gqB eoBK j?

;ko 2012-B dōB elsk emF

ok; hoh BwBk ;otyD d/ 68t/ dō dk uEk ; pFdō ngō, 2012 sl ; hō j' e/ iB 2012 Bē ysw jfJnk fJ ; ;w/ dōB ep 98 (49 g/ AO 49 ; hōh pbke) ; hō d/ ;otyD dk em wēwb elsk frnk ns/ bēGr 2450 ; hō Go/ rJ/ gfj b h iKdh 2012 s' 31 d; po 2012 sē oBh ; d/ 69t/ Adō (d' ; p dō) d/ ysoh ;otyD dk em wēwb elsk

frnk . fJ; ;wAdbB 187 ;gok (92 gA 095 ;fjoh pble) dk ysoh ;otyD dk emw
wemw elsk frnk ns/ 2407 ;ab Go/ rJ/ .

oBH;H d/ 70t/ d'ò dh ;ot GlosH NBr toe;g ;pXs nc;ok tb' nNVA elsh
rJh gfj bH iBtoF2013 s' wkouF2013 s' ok;Moh BwBk ;otyD d/ 70t/Ad'ò d/ gfj b/ ;p
dò bJh 86 ;gok (45 gA 0 41 ;fjoh) dk ysoh ;otyD elsk frnk ns/ 1994 ;ab
Go/ rJ/ .

13H Npò/ B

Npò/ B ;gok dk wly em ok;Moh BwBk ;otyD(;NN ;gò) dh yso ftul fJešo
elsh ;UBK Bf ;abB eoe/ Tj d/ nkko s/ ty ty ;koDmk fsnko eobk j? vNk
gqf ;r\$Npò/ B dk em ok;Moh BwBk ;otyD ;rMB(nBh?h?HJH) Glos ;oelo, Bth
fdbh t'Adsh rJh ftXh ns/ Npò/ B gbB nBf;ko fsnko elsk ikk j?

;ko 202-13 d'òB elsk emF

1Hok;Moh BwBk ;otyD d/ 66t/ d'ò d/ 185 ;gok dh vNk nNoh elsh rJh
2H66t/ d'ò d/ 81 ;gok dh t'bhv/ B elsh rJh
3H9t/Ad'ò d/ 4 ;oebk s' gqg ;gok dh ;eoNBh elsh rJh .

14H nkoN

nkoN ;gok dk wly em ftGkrh gpbe/ B\$fogbN\$cbvoK ns/ po';ok d/ NkUNb
fvikJB, ukon;; fgeN'rokv, wq; ns/ jò fwfbnk ifbnk em fsnko eobk jpk j?

;ko 202-13 d'òB elsk emF

;ko 202-13 ftZu nkoN ;gok B/ noE ns/ n'vK ;rMB, gqk dmk gpbe/ B
bJh NkUNb fvikJB, ukon;; wq; ns/ jò fwfbnk ifbnk em fsnko elsh/ fiBò dk t'òtk jh
fby/ nBf;ko jF

1H gqk dk n'vK ;ko 2011

2H gqk dk nkofEe ;otyD ;ko 2011F12

3H gqk dk n'vK ;ko 2012

4H gqk dk nkofEe ;otyD ;ko 2012F13

5 gqk nN-J/-rbK;F 2011 (fi b'ko)

6H gqk oki xob{ T'gkdB 2004F2005 s' 2009F10

7H gqk dh n'vK jA p'F2011

8H r'ò wBck ;z EktK

9H T'ò/ nc;ok d/ ewfonk bJh wbnhebov fv;gbfJr ukon; .

87 pbê ns/ tkJN r{cheb ukon; tÿftÿ gpbte/ BK ftu SgD bJh, 24 pbê ns/ tkJN NKJNB fvikJB ebo ;ehwK ;wš gpbte/ BK bJh ns/ 12 wbnhebov fv;gb/Jr ukon; nc;ok dh i ešs Bf wÿ oÿd/ j'J/ pDk/ rJ/

fJ; sl fJbtk nkon ;k d/ eowukonK tbl ;w/ ;w/ s/ ;oeloh gq :FNH uxhrVQ ns/ gikp ;oeko gq, n?HJh?H Bro ftu Sg ojmk gpbte/ BK d/ ukon;; Be;ã NKJNB nkfd d/ SgD ;w/ ew dh ;gothiã ehsh rJh sk fe ew ngoſv fvikJB nBf;ko fB:s ;w/ f;o j' ;e/

ſh nkofEe rDBk

SthAnkofEe rDBk 2012F13 eAoh nêVk ;rmB, nêVk ns/ g{row bkr{ eoB wsokok Glos ;oeko tb' gikp ;wš ;ko/ d/ aftu eotkjh ik ojh j?. fJj 100 gsh;ã eAoh ;gk;ov ;ehw j?. noE ns/ nêVk ;rmB, gikp, :iBkpdh ftGkr oki ftu ;ehw bkr{ eoB bJh Bvb Jizh j? i' fe eAoh nêVk ;rmB, dmk jdkJsk nBf;ko rDBk ;wã d'ôk nkofEe rDBk, NBr, gvskb, efvr Npô/ã nkfd d/ ewK bJh eAoh nêVk ;rmB Bko skowb oÿrk . eAoh nêVk ;rmB, tb' fdsh ;wK ;{h nBf;ko SthA nkofEe rDBk dk ew nespo, 2012 s' iB, 2013 d'ôkB ehsk ikDk j? gikp ftu fJj ysoh ew 16 cotoh 2013 Bf wewb j' frnk j? fJ; dh ;eoNBh , efvr Npô/ã ns/ fogbN nkfd dk ew ;ko 2013F14 d'ôkB ehsk ikDk j? feTfã fJj fJê 100 gsh;ã eAoh ;gk;ov ;ehw j?, fJ; bJh fJ; dk ;kok youk eAoh fdš/ rJ/ cv ftu' ehsk ikt/rk fJ; ;ehw bJh eAoh tb' 14K5 eoV oſ dh ok;ã dk TgpX ehsk frnk j? fi; ftu' ftsh ;ko 2012F13 d'ôkB ep ok;ã 14,02,09,000\$foſ ggs j'Jh ns/ 42,28,884\$foſ tos bJ/ rJ/ jB. pekJnk (Unspent) ok;ã 13,59,80,116\$foſ i' fe eAoh nêVk ;rmB, nêVk ns/ g{row bkr{ eoB wsokok Glos ;oeko s' ohtbhvN eotkTD bJh wr eo bJh rJh j?

;ko 2012-13 d'ôkB ehsk ewf

1H oki gXoh ;Nmfor ewNh ns/ jo fib0 ftu fibk0 gXoh wBNfor ewNh dh ;EkgBk ehsh rJh .

2H SthAnkofEe rDBk d/ ew Bf ;ykok eoB bJh uxhrVQ wÿ dcso ftu mē/ d/ nkXo s/ Tghtht;K(1), y'i nc;o (1), ;jkJe y'i nc;o (1), nêVk ;jkJe (2), fJBt?NhrNo (2), ;NBKJfg;N (1) ns/ eboe(1) dmk g'NK dk rmB ehsk frnk .

3H fwsh 28F29 nr;sF2012 Bf f;wôk (HP) fty/ NBr clo NoBoi bJh ysoh NBr oytKj rJh fi; ftu nkofEe ;bkjeko,gikp ;oeko ns/ 5 foiBb nc;ok tb' Gkr fbnk frnk .

4H oki gXoh ;Nmfor ewNn dh wfnr gikp oki GtB, uzhrVQfty/ wB:r wly wsob
 gikp ih dh gXBrh jh eotkjh rJh ns/ fibkQ gXo s/ fibkQ wBnfor ewNn dhk
 wfnrK fvgNn efw; BOK dh gXBrh jh ;wAwAs/ eotkjmK rJmK .

5H gikp Gk; laftu ; Tj ns/ jdkJs gj; sek fsnko eoe/ SgkjmK rJmK ns/ oki d/
 ;wj fibkQ ftu tvmK rJmK .

6H gikp oki d/ ;ko/ fibkQ d/ TjhtH;H ns/ ;pXs ;Nkc bJh d' oik (13F14 d; pof2012)
 oki gXoh NBr gqokw uzhrVQfty/ eotkjmK frnk fwsh 13F12F2012 Bf f; Xkse NBr
 fdsh rJh ns/ 14F12F2012 Bf ysoh d'ok eotkjmK frnk .

7H fibkQ nEvk dcoo tb' fibkQ gXo s/ wly dcoo d/ ohiBb nc;ok dh fBrokH jh
 wk; No NBr Bf NBr fdsh rJh .

8H fibkQ nEvk dcoo tb' pble gXo s/ frDshok ns/ ;gtkjhok Bf wk; No NBr tb'
 NBr fdsh rJh .

9H wly dcoo tb' nypok ftu fJ; f; jko d/ e/ pBok ns/ g'No Sgk e/ ns/ NhtH uBk
 okjhNke ; 'aotk e/ SthAnkofEe rDBk dh gpbf; Nn eotkjh rJh .

10H eM fwNoh ysoK Bf Sv/ e/ SthAnkofEe rDBk dk ysoh ew fwsh 16F2F2013 se gpk
 eo fbk frnk ns/ ;ko/ fibkQ Bf nokEe rDBk dh NIC efvr ns/ ;eoNBh dk ew
 fwsh 30F4F2013 se ysw eoB d/ fBod/; afdsh/ rJ/ .

16 a20 Bfsh gqokw

20 Bfsh gqokw 1 ngp, 2007 sl jbd ftu nkjnk fJ; gqokw dk wly Tj/a
 fdjsh yso ftu roph fBtkoB, o'ialo d/ w'e/ gdk eoBk, xok, f; l'ynk, gfoK GbkJh
 ns/ f;js, tsktoB dh ;Gko ns/ d'fink ;ehk fijvink fe ofjD ;fjD s/ gXo Bf
 Tpk upD Bf bkr{ eoBk j? fJ; gqokw sfjs ;kolk 65 nkjNwk dh wBnfor ehsh
 ikdh j? fi; ftul fe wjBktko 20 nkjNwk dh wBnfor ehsh ikdh j?

oki ftu ty ty ftGkrK tbi ubkjmK rJmK ;ehk dh Gise ns/ ftsh ;fBk
 fJehh eoB Tjos ;eoNBh eoe/ jo wjB/ wB;Noh nlc ;Nn;fNe; ns/ gqokw
 fJngbhBN/B, Glos ;oeko Bf G/h ikdh j? ftsh ns/ Gise ;fBk NhtHtHf06 fsnko
 ehsh ikdh j? ns/ ftGkr dh t'p; kJN s/ gb/, ehsh ikdh j? fJ; gqokw Bf j'b
 gkt; koh sohe/ Bko bkr{ eoB bJh oki gXo, fibkQ gXo ns/ pble gXo Tj/ gfj bk
 jh wBnfor ewNnK pDkjmK ik upink jB.

;ko 2012-13 d'ok ehsk ew

1H ko 2012-13 ftu wjBktko gqsh fogNK ty ty ;pXs ftGkrK s'afJeso ehsmK
 rJmK ns/ ;eoNBh eoe/ wB;Noh nlc ;Nn;fNe; ns/ gqokw fJngbhBN/B, Glos
 ;oeko Bf G/h rJmK .

2 wFB;Noh nlc ;NfN;fNe; ns/ gqrow fJgbohBN/B, Glos ;oeko s'Agigs gpbhe/B nBf;ko Nh gh gh a2006 dh ngp, 2012 s' nespo, 2012 sè dh Gfse ftsh ns/ wjBktko gqsh ftGkrh tP;kJN s/ gb/, elsh

3 20FBèksh gqrow nXB eto j' ojmk ;ehw pko/ gqly ;ešo, :iBk ih d/ nkd/a wskpe ;(Bk fJèso elsh rJh ns/ ;pXs ftGkrK Bf fJ; ;pXh bVh elotkjh eoB bJh fd;afBod/;aikoh ets/ rJ/ .

4H wFB;Noh nlc ;NfN;fNe; ns/ gqrow fJgbohBN/B(w'gh) tb' tXte ;ešo ;h gei iB nkJHJh?H ih dh gXkBrh jh oki d/ Tù nfxekohnk Bko wfnr eotkjh rJh . fJ; wfnr ftZu eAoski gXo ns/ tAftš efw;B nXB ftsh nb'e/;a, youk, Gfse Nhu/ ns/ gqsmk ;pXh rbpks elsh rJh ns/ tYftY ftGkrK s' ;(Bk gqg eoe/ egkjb eoB Tgos ;pXs wFB;Noh Bf G/h rJh .

5H fJ; gqrow nXB 65 nkJNwiad/ 162 gòkwNo dh ohtgr bJh oki d/ tYftY 22 ftGkrK Bf TBK d/ ftGkrK tb'AubkjmK ik ojmk ;ehw Bf ukb{ oYD ik ysw eoB bJh nkgDh fNgDh dD bJh pBsh elsh rJh .

6H ;ko 2011F2 bJh 20FBèksh gqrow 2006 ;pXh vkJoèNo (Nh) tb' fdzh fty/ ;bBk offtT{ wfnr nNVA elsh rJh fi; d'òk oki Bko ;pXs ;ehw dh rsh pko/ dZ;nk frnk .

7H 20FBèksh gqrow ;pXh ugNo ;koDmk ;wš nkofEe , ;otyD ;ko 2011F2 ns/ 2012F3 bJh fsnko ets/ rJ/ .

8H nkofEe ;otyD ;ko 2011F2 ns/ 2012F3 fsnko elsk frnk, i' fe galkp ftXB ;Gk ftZu pJN ;?B d'òk g/aelsk frnk .

7H wpo ncajlobhW beb Jòmk fvtDgwW ;ehw (nWghbVA)a

fJ; ;ehw sfjs jo fJez ;k;d Bf jo ;ko 5h00 eoV ogJ/ fdš/ ikd/ jB fijV/ fe ;k;dK dh f;cko; s/ othi ets/ ikd/ jB ns/ fiBnk d/ fvgNh efw;BoK dh dY oY ftZu ftek; emK s/ you ets/ ikd/ jB. noE ns/ neVk ;rmB, galkp fJ; ;ehw nXB Bvb ftGkr d/ sb s/ fiB gXo s/ fvgNh efw;Bo ns/ wFB;Noh nlc ;NfN;fNe; ns/ gqrow fJgbohBN/B, Glos ;oeko Bko ;goe pDkjh oYdk j?

;ko 2012F3 d'òk elsk em

1Hfe;sk obhi æotkD ;pXh l ;ko 2012F3 d'òk ep 29 fe;sk (20 b'e ;Gk ns/ 9 oki ;Gk) 2f50 eoV ogJ/ gsh fe;sa d/ fj;kp Bko 13 b'e ;Gk ns/ 7 oki ;Gk d/ wB:'r wpo ;kjpBK bJh Glos ;oeko s' ikoh eotkjmK rJmk .

2H Bt/ftš efw;B dh roN

B tA ftš efw;B B/ oki ns/ fib0 gXo s/ nēVksse Yku/ d/ ;Xko bJh 20H0 eoV oğJ/ dh roN dh f;clo; etsh j?J; roN nXB jh fby/ 5 wkJh;NBi fBoXkos ehs/ rJ/ jB i' fe roN gholnv 2010F15 d0k0 g0gs eoB/ jBIF

- T) fpiB; ofi;No fsnko ns/ wBNB eoBk .
- n) fifb0k ns/ oki j' ephNo ftuko/ BNtoe eβēNiftNh gqk0B eoBk
- J) ;EKBe ;zEktK d/ b'j/ fsnko eoBk .
- ;) yšpK/h rsftXmk ;pXh vNk fJšso eoBk
- j) ed0n ns/ oki d/ BwBk ;otyD vN/ dh gfbr eoBk

3hebē;B nlc ;N/N;fNe; nēNF2008

fJ nēN ;oekoh nēVnK dh Go';t.rsk ns/ ;wKXsk ftz ;Xko fjš 6 iβ,2010 Bē Glos ;oeko tB'Abkr{ etsk frnk j? fJ; nēN s'AgfjBK eM nēN ;B fitAfe bpo nēN,iBw ns/ wš doi eoB pko/ nēN ns/ iBrDBk nēN nkfd, fib0 sfjs ft;/ nēV/ jh fJšso ehs/ ikd/ jB. fJj nēN ;G so0 d/ nēVnK Bē eto BjhAeod/ ;B. eβē;B nlc ;N/N;fNe; nēNF2008 ;ko/ fe;w d/ nēVnK Bē eto eodk j? .gikp ;oeko dh BNfce/B Bt7255 fwsh 14F10F2011 okjhAfJ; nēN nXB fwbnK ;estnk dh tos'Ans/ ew fBgNkTD fjš nkofEe ;bkjeko, gikp ;oeko Bē Bvb nc;o pDKJnk frnk j?

4B?Bb ;N/N;Nheb efw;B I

;oekoh nēVkswe Yku/ Bē wipš eoB ns/ ;oekoh nēVnK dh ;šsok ns/ fJjBK ftz bē ft;tk; Bē Tš;kjs eoB bJh Glos ;oeko ;ftXfBe B?Bb ;N/N;Nheb efw;B pDKTD dh gfe0k nXB j? nsfow Tgoko/ d/ s0 s/ ;oekoh o1p;/B d/ nXko s/ Glos ;oeko B/ gfjBK jh B?Bb ;N/N;Nheb efw;B dk rmB etsk j? fJj efw;B ;b0k fogN ikoh eodk j? fi; ftz oki\$:fNh Bko ;pXs f;clo;K Bē okiK ns/ :fNhi Bē Gfink ikdk j? s/ TjBK s/ fNğDmk wrmk ikdmk jB.

;ko 2012-B d0k0 etsk ew

ThnkJth?H?H gqēN nXB SSSP fsnko eoe/ Glos ;oeko Bē fwsh 2F3F2012 Bē gqkBrh ns/ nrbbh ekotkjh bJh G/h rJh ;h ;ko 2012F3 d0k0 nkJth?H?HjH ;yk fJ; ;pXh brksko w'gh , Glos ;oeko d/ ;goe ftz ojh j? fJ; ;pXh gwy ;ešo,gikp ;oeko, :iBkpdh ftGkr s' fJē noX ;oekoh gšo th w'gh Glos ;oeko Bē fbytkJnk frnk j?. w'gh dmK jdkJsk nBēko SSSP Bē oki ftz bkr{ eoB bJh w'wz/w nlc nzo;NfAr (MOU) dk yoVk th fsnko eoe/ w'gh , Glos ;oeko Bē fwsh 5F2F2013 Bē Gfink frnk j?.

2H ;ko 2012F3 d0k0 fJ; roN nXB 4H0 eoV oğJ/ d/ gfjbh fe;sa fJ; ftGkr Bē g0gs j'Jh ;h fJ; fe;sa Bko fpiB; ofi;No ns/ BNtoe eβēNiftNh d/ fBoXkos

em gó/ ets/ rJ/ ns/ fwsh 3F3F2013 sĕ 262H0 bĵ oĵJ/ dh ok;h you etsh rJh fi ;
dk tos' ;oNficeN Glos ;oeko Bĕ G/h rJh .

3H @pĕ; B nlc ;NfN;fNe; nĕN F2008 @d/ em pko/ ;ko 2012 dh ;bKk fogbN fsnko
eoe/ w^h;gh , Glos ;oeko Bĕ G/h rJh .

4HB?Bb ;NfN;Nheb efw;B dh ;bKk fogN 2011F12 ftĵ okiK Bkĵ ;pXs f;clo;K s/
nĕ; B NĕB fogbN ns/ fNĵDh fsnko eoe/ Glos ;oeko Bĕ G/h rJh . fJ; s' fJbktk
fJĕ ;' ;skothA;ftXlBe ;X fpb, 2012 ns/ B? Bĵ ;NfN;fNe; efw; B fpb,2012 pko/
nĕN pBkTD bJh vokcN epfBN BN Tĕ/ efwA ns/ nko fJv/mk ;NfN;fNe; ;oft; i
;Ekgs eoB pko/ f;Xkse ;fjwsh wB: 'r wĵ wsoh ih s' gĵK eotkTD Tĵos w^h;gh
Glos ;oeko Bĕ G/h rJh .

fi bĵ nĕVk dcso

fi bĵ nĕVk dcsoK dk em Tĵ noE ns/ nĕVk ;bkjeko dh dĵ oĵ nXtB jĵk
j? fJj dcso wĵb/ ns/ ;ĕvoh vN/ Bĕ ;rĵj ns/ ;ĕbB eoB ftuĵ wĵd eod/ jB.
fJj dcso fi bĵ gXo sl nbĵ nbĵ ftGkrK dlnK nĕVksfwe rslftXlnK ;pXh skwb
oĵd/ jB. Bt/ Yku/ nBĕ;ko ftefde : 'iBk ;ĵ jD ekoB Tĵ noE ns/ nĕVk ;bkjeko
ew tXhe ;ĕšo fi bĵ : 'iBk ns/ ftek; pbvK ftuĵ wĵĵtgĵB Gfwek fBGkTĵ/ jB ns/
fi bĵ : 'iBk ;ehwK pBkTD, bkr{ eoB ns/ wBhNo eoB ftu wĵwb : 'rdkĵ gkTĵ/ jB .

;ko 2013 d'IB fsnlo ehsnk gq; B\$ogbNK dh fb;N .

- 1H gzik dk n'Vk ;ko ;ko F2011
- 2H gzik dk n'Vk ;ko ;ko F2012
- 3H gzik nN J/ rBK; (fibaRtko) ;ko 2011
- 4H gzik dk n'kofEe ;otyD ;ko 2011F12
- 5H gzik dk n'kofEe ;otyD ;ko 2012F13
- 6H fgzK dh vk'Jo'eNoh ;ko 2009F10
- 7H feq'heb fJeBk'we fJz'heNoi agzik pBkw Glos 2009F10
- 8H gzik ftuz Brog'f'bek p'N dh n'kofEe ns/ feq'ks'we ;dh tv 2010-11
- 9H oki ft'zL spBkswe of ftuz ;ko 2010-11
- 10H gzik ;oeko d/ p'N dh n'kofEe ns/ gq'iB ;dh tv ;ko 2011-12
- 11H gzik ;oeko d/ ;oekoh ns/ noX ;oekoh eowukohNK dh rDBk 3F3F2010
- 12H Bro g'f'bek n'Vk g'j;se ;ko 2009F10
- 13H gzik d/ T'p'ik ;p'Xh n'V/ ;ko 2008F09
- 14H gzik ftuz uD/ j'J/ tkj'hekoK dk g'fotko p'N ;ko 2008-09

;Nlc ;wɔEk
wiɛɛk n;wɔEk dh ;wɔEk (31-3-2013 sɛ)

;Nlc dh ;ɔh	2010-11	2011-12	2012-13
1	2	3	4
roɔɛJ/	77	80	93
roɔɛpɔ	260	260	246
roɔɛ;ɔ	366	371	378
roɔɛvɔ	105	104	102
iV	808	815	819

.. eɔ GɔmK n;wɔEk ns/ nɔɛɛus iksmK gSVmK ;ɔmK d/ eowuloh

;Nlc dh ;ɔh	eɔ GɔmK n;wɔEk	nɔɛɛus iksmK d/ eowulohK dh frDsh	gSVmK ;ɔmK d/ eowulohK dh frDsh	gɔɛɛsɔ	
				nɔɛɛus iksmK	gSVmK iksmK
1	2	3	4	5	6
roɔɛJ/	46	9	-	19.56	-
roɔɛpɔ	75	37	2	49.43	2.66
roɔɛ;ɔ	196	49	4	25.00	2.04
roɔɛvɔ	66	15	6	22.73	9.09
iV	383	110	12	28.72	3.13

3F3203 sē n;kwtko ;Nlc dk tōtk

n;kw dk Bšnlj p̄k	w̄i (ē, p̄k) nk;kwtk			Golm̄ nk;kwtk	yib̄t nk;kwtk
	w̄y dcsō	fi l̄kōgzo	ep̄		
1	2	3	4	5	6
roḡ J/ n;kwtk					
(i) nkofEe ;bkjelo	1	-	1	1	-
(ii) v̄kJoēNo	2	-	2	2	-
(iii) w̄hs v̄kJoēNo	3	-	3	3	-
(iv) Tḡ noE ns/ nēVk ;bkjelo	5	22	27	16	11
(v) yī nc;o	21	22	43	18	25
(vi) ;ḡovN r̄w̄f̄l	1	-	1	-	1
(vii) fi l̄k nēVk nc;o	-	16	16	6	10
Tḡ iV roḡEJ/ n;kwtk (i- vii)	33	60	93	46	47
roḡfph n;kwtk					
(i) ;jkJe yī nc;o	53	62	115	14	101
(ii) ;Bmo nkofN;N	1	-	1	-	1
(iii) bk̄Jp̄m̄B	1	-	1	-	1
(iv) vokN;wB	2	-	2	2	-
(v) ;ḡovN r̄w̄f̄..	2	-	2	2	-
(vi) nēVk ;jkJe	33	61	94	30	64
(vii) ;Bmo ;jkJe	13	14	27	24	3
(viii) ;Bmo ;eb ;NB'k̄co	4	-	4	3	1
Tḡ iV roḡfph n;kwtk (i-viii)	109	137	246	75	171
roḡf;h n;kwtk					
(i) iBmo vokN; wB	1	-	1	-	1
(ii) iBmo ;eb ;NB'k̄co	11	-	11	5	6
(iii) ;NB' NKJfg;N	23	29	52	9	43
(iv) iBmo ;jkJe\$eboe	17	48	65	50	15
(v) fJbt?Nhr̄No	54	152	206	113	93
(vi) v̄Nk n̄loh TḡoNo	-	31	31	13	18
(vii) vokJhto,	3	7	10	6	4
(viii) fi bd;ki	1	-	1	-	1
(ix) iHJ	1	-	1	-	1
Tḡ iV roḡf;h n;kwtk (i- ix)	111	267	378	196	182
roḡf;h n;kwtk (:;tdlo)	49	53	102	66	36
ep̄ iV (roḡ Jōp̄lō;Hv̄h)	302	517	819	383	436

BNI ep̄ nk;kwtk ft̄z̄ 9 nk;kwtk v̄zoh tkokn̄k ;k̄rb BjhAjB .

;lb 202203 d8B em eo oj/nc;oK d/ BK ns/ nkjBk

nkjBk	;ot ;p;sh
;ešo, :iBkpdh	;sh;audok nkjBk?H
nkofEe ;bkjelo	wjB bko ;ævk
vkJoèNo	1H shoE f;x 2H gofwdo f;x tkbmk
wfs vkJoèNo	1H jofido f;x 2H Hirdhg f;x 3H Hèbdhg eò
Tg noE ns/ nèVk ;bkjelo wly dcsosfi b gko	1Hwoihs eò 2H gowihs f;x 3H jofido f;x 4H byftžo f;x 5H okDh 6H jofido eò 7H feq Bk d/h 8H fJepko f;x 9H dffgdo eò 10H gofwdo eò 11H pbihs eò (30F4F2012 Bł foNKJo) 12 okè/ækbmk 13H fgsgko f;x 14H ntsko f;x 15H ;jfwdo f;x (26F9F2012 s) 16H Gfgdo f;x